

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 19-10-27605 רז המאושר ואח' נ' קורינה ואח'

לפני כבוד הרשם הבכיר אריה דורני-דורון

התובע והנתבע שכנגד : אוריאל רז המאושר

נגד

הנתבעת והתובעת שכנגד : הסופרת קורינה

פסק דין

"הספרות - ממעמקי נפש האדם- לחוק "הספאם"

1. לפניי תביעה ותביעה שכנגד . הראשונה בגין משלוח קטעי ספרות ללא הסכמה עם לינק לאתר הסופרת וספריה – תביעת " ספאם " , והשנייה בשל טענה נגדית להשפלה פגיעה והטרדה , עקב אופן פניות התובע לנתבעת בהקשר מושא תביעתו.
2. יובהר כבר עתה כי ככל שהתביעה שכנגד הינה בין היתר לנוקי גוף , פסק הדין אינו מכריע בסוגיה זו של נוקי גוף , ורכיב זה מהתביעה נמחק ובית המשפט מתיר הפיצול והתובעת שכנגד רשאית להגיש תביעה בגין רכיב זה של נזק גוף לפי כל דין.

טענות הצדדים :

3. התובע טען בין היתר ובתמצית , כי הנתבעת שהינה סופרת במקצועה שלחה 3 הודעות ספאם לתובע, ולאחר שהתראה בה המשיכה ושלחה עוד 2 הודעות ביחד 5 הודעות . לפיכך טוען כי כל הודעה על פי דין מזכה ב1,000 ₪ משלא נשלחה בהסכמת התובע . התובע ציין כי הלינק מוביל לאתר מכירות של ספריה . התובע ביקש לקבל את פרטי העוסק ולא קיבל גם בהודעות אין מייל לחזרה והסרה ואין כותרת של פרסומת . נוסף לאמור על פי חוק הגנת הצרכן מגיע לתובע פיצוי לדוגמא בסך : 2,000 ₪ . התובעת יצרה אתר עצמי תביעתו עמדה על סך כולל של 7,000 ₪ .
4. הנתבעת טענה בין היתר ובתמצית כי כתביה לא נשלח ביודעין, חסכה במלים מיותרות כגון " פרסומת " , התובע נשתרבב בשל טעות באתר החדש שלה כסופרת, משום שפעם התייעצה עמו בנוגע לרכישה צרכנית, וכך נכנס למאגר הכתובות. מי שטיפל בעבר בענייניה הוא שהכניס את הכתובות והיא לא ידעה על המשלוח אלא רק לאחר הטלפון של התובע . לתובע

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 19-10-27605 רז המאושר ואח' נ' קורינה ואח'

עמדה האפשרות מתחת לעיניו להסיר עצמו ולא עשה כן. התובע נהנה מכתביה של הסופרת בהחזיקו אותם ובהצטברם אצלו. אין מדובר בספאם, התובעת סופרת ויש לעודד קריאת ספרים בחקיקה ולא להגדירה "כספאם", ובכוונת הנתבעת לקדם חקיקה בהקשר זה. התובע הוציא את דיבתה של התובעת שכנגד, השפיל אותה פגע בכבודה במקצועה ובשמה הטוב וגרם לה לנזק בלתי הפיך בכך שאת כתביה כינה: "דואר זבל" – הגדרה זו ליצירותיה פוגעת במקצועה. למרות מצבה הבריאותי פנה אליה טלפונית, הטרידה, הפחידה, וגרם לה עוגמת נפש במצבה הבריאותי. התובעת שכנגד העמידה תביעתה על סך של: 34,000 ₪.

לאחר שעיינתי במכלול הטענות והראיות החלטתי לקבל את התביעה באופן חלקי ומינורי יחסית, ולדחות את התביעה שכנגד, וזאת מהטעמים הבאים:

5. הנסיבות המיוחדות של היות התובע חלק ממאגר ה"חברים" בפייסבוק, ובסופו של יום הוכנס למאגר החברים להם נשלחו קטעי ספרות של הנתבעת ולינק לאתר ספריה, חוסר מיומנותה בתחום בגילה כ-85, ובעזרה לה היא זקוקה מגורמים אחרים, אלו מובילות למסקנה כי הנתבעת לא ידעה ולא השגיחה בנדרש ממנה וסבורה הייתה כי חבריה ואוהבי כתיבתה הם מושאי המשלוחים. זאת ועוד, התרשמות בית המשפט כי הנתבעת לא שלטה במה שקורה באתר והמעורבים בו, בכל הנוגע לתפוצה ולא חשבה לרגע כי נכללו מי שהם אינם חבריה ומעריציה הנאמנים, אנשי ספר עימם היא בקשר, הביאה את בית המשפט למסקנה כי בכל הנוגע למשלוחים לפני שיחת הטלפון אין לפסוק פיצוי בעבור 3 ההודעות הראשונות.

6. בית המשפט "רשאי" שלא לפסוק פיצוי גם על משלוחי "ספאם" רגילים, אולם נראה כי אינו נוהג נכון אם לא יפסוק פיצוי בעבור 2 ההודעות שנשלחו לאחר שהתובע טלפן והסב תשומת לב של הנתבעת, לאיסור ההפצה בדרך זו אליו, תוך בקשה שיוסר מרשימותיה, והדבר לא נעשה על ידה בפועל. בעבור שתי הודעות אלו – יש לחייב הנתבעת בפיצוי על פי דין, בסבירות ובהתחשבות בנסיבות.

7. כשפונה אדם שאינו מעוניין להיות מוטרד, גם אם לא נעים לשמוע דרישתו להפסקת המשלוחים, יש לעשות הכול כדי להימנע מלשלוח ברביעית ובחמישית, ויש לתת את ההוראות המתאימות למי שצריך מידי. במקרה זה כל שאר הטענות אינן פוטרות מהפצה זו שאינה כדין, משום שלא רק שהתובע לא הסכים להפצה, אלא שהתובע יצר קשר אישי ישיר והסביר שאינו מעוניין בכך. זאת נוסף למייל עליו סיפר בשיחת הטלפון דקות לפני כן

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 19-10-27605 רז המאושר ואח' נ' קורינה ואח'

. (נספחים 10,13 לכתב התביעה וכן ש 21 עמ' 2 וש 12 עמ' 3 לפרוטוקול). התובעת המשיכה לשלוח עוד 2 הודעות.

8. החוק לא פטר משלוח קטעי ספרות ובמסגרתם לינקים של אתרי סופרים, כפי שעשה בתחומים אחרים כגון: "תעמולה" – תעמולה שיש בה מסר פוליטי, ובכלל זה תעמולת בחירות; "תרומה" – תרומה לשם התמודדות בבחירות מקדימות לפי חוק המפלגות, התשנ"ב-1992, בבחירות לכנסת ובבחירות לראש רשות מקומית או לרשימת מועמדים ברשות מקומית, שהורחבו בפסיקה בת"מ (שלום ת"א) 15137-06-16 תמיר נ' מפלגת העבודה.

9. משלוח מסרים פוליטיים מטעם מפלגות או חברי כנסת אינו בא בגדר "דבר פרסומי", וכן עדכון מסרון מטעם משרד הפנים לפיו – הדרכון הביומטרי אינו בגדר הודעת פרסומת אלא שירות לציבור ת"ק (עפ"י) 30495-06-17 גבע נ' מדינת ישראל - משרד הפנים. יתכן שניתן להחריג עדכונים ציבוריים לטובת האזרח או התושב של ידיעת זכויותיו כחלק משירות המדינה, וכן בהתאם לפסיקה מתפתחת אתרי הצעות עבודה לאזרחים.

10. כל עוד פרסומי ספרות וקידום אתרי סופרים, שגם באמצעותם מוכרים הם ספרים פרי עטם לא הוחרגו מתחולת חוק הספאם, הרי שלא להחליף את המחוקק ולהעדיף ערך חברתי חשוב זה על פני ערך אחר, בטענות כנות ככל שיהיו של טובת החברה הישראלית, צביונה, עיצוב אופייה התרבותי המכובד, והחשיבות החינוכית בתודעת החברה לערכי עם הספר והספרות בכלל. גם הצגות תיאטרון וגם ספרי הגות פילוסופים יהודים עתירי תובנות חוכמה ועוד, חוברות לימוד לבתי ספר ועוד- אף אלו לא הוחרגו ושיקול הדעת מה יוחרג ומה לא, מן הראוי שייבחן בעין הציבורית בוועדות החקיקה בייעוץ משרד המשפטים של המחוקק טרם יובא לפתחו של בית המשפט ליישום ושיקול דעת.

11. אם הייתי פוטר הנתבעת מפיצוי בגין שתי ההודעות האחרונות לאחר שכבר ידעה פוזיטיבית מבקשת התובע להסירו מרשימותיה, כי אז כל סופר באשר תהיה מרכולתו, איכותה, השקפת עולמו, ישלח עדכונים, כתבים חלקיים או מלאים, לינקים לאתר ספריו, שם הם נמכרים, ויטען לחשיבות עולם הספר לחברה. אין ספק כי ערך של "ספר" הוא ערך עליון. אך החקיקה חייבת להיות ברורה בהקשרו של פרסום עקיף או ישיר, לינק לאתר בו נמכרים הספרים בין אם בהצלחה יותר ובין אם פחות.

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 19-10-27605 רז המאושר ואח' נ' קורינה ואח'

12. קריאתה של הסופרת, להחרגת סוג זה של הודעות מצד סופרים בחקיקה, וודאי ראוייה לדיון, ואולם בהעדר החרגה זו, דינה כדין כלל השולחים הודעות למי שמפציר בהם שלא לעשות כן.

13. לעניין מי שהוא תובע תדיר בתחום "הספאס", הפסיקה חיוותה עמדתה בהקשר זה ולא שללה תביעותיהם רק משום היותם תובעים תדיר ולא ראתה בהם "סדרתיים העושים שימוש לרעה בהליך", וזאת לצורך מיגור תופעת ה"ספאס" וצמצומה, לצורך כבוד האדם, וחרות זמנו ועתותיו בידו.

14. כל מקרה לגופו "ויש לשקול כל נסיבה בהתייחס לתכליות החוק, לצמצום הפרסומים. לא היה בכוונתה של הנתבעת הסופרת לפרסם דבר בניגוד לחוק, ולא נראה כי לאחר שהפסיקה גם את שתי ההודעות, תמשיך כלפי אחרים, וניכר שטעותה בתום לב הראשונה וחוסר השגחתה בנדרש עשות בשתי ההודעות האחרונות, הם סיומה של פרשת הספאס בהקשרה, ולכן גם הפיצוי לא ייקבע ברף הגבוה.

15. קריאתה המבורכת של הנתבעת לעניין שינוי החקיקה בכל הנוגע להחרגת שיווק פרסומי ערכי כגון תרבות וספרות ממעמקי נפש האדם ועוד, ראוייה לבחינה בקרב הרשות המחוקקת אולי אף נקודתית ב"שבוע הספר", ועצם הדיון בכך ראוי.

לאור האמור, התביעה מתקבלת חלקית ומינורית ביחס לשתי ההודעות האחרונות תוך תשומת לב למכלול הנסיבות ותכליות החוק.

התביעה שכנגד:

16. המונח "דואר זבל" הינו מונח הרווח בתחום ה"ספאס" והנוגע לאופן ההפצה והשיווק, ואינו מגדיר את התוכן של החומר המופץ, לכן אין לראות השימוש במונח זה, פגיעה והשפלה ספרותית או אישית. היה מתחשב הרבה יותר לו לא היה נעשה שימוש בהגדרה זו, במיוחד מקום שעסקינן בעניין ערכי מהמעלה הראשונה כגון ספרות, דברי הגות וכל עניין המקודש בעיני המפיץ.

17. התובעת לא הציגה כל מסמך המעיד על היחלצותה למניעת כל טרדת הודעות מהתובע, ופעולתה להפסקת הודעות אלה, אלא רק לאחר שתי הודעות נוספות, שבאו לאחר שידעה בוודאות מוחלטת על בקשתו של התובע להסרתו טלפונית וכן בהודעות מייל. אין לה להלין

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 19-10-27605 רז המאושר ואח' נ' קורינה ואח'

אלא על עצמה בכל הנוגע להגשתה של תביעה, בתחום, המחייב הסרה מרשימות לאחר הודעה וטלפון אישי.

18. איומים לפעול על פי דין בהתראות משפטיות, אינם איומים במובן הפלילי ואינם עילה אזרחית לתביעה, ואין לראות בכך אלא עמידה על זכות.

19. פנייה לשולח למנוע המשך שליחת הודעות אינה לשון הרע ואינה הוצאת דיבה. גם ולו היה הפרסום לשלושה אנשים גם אז סעיפים 13 (5, 9) וכן 14 סעיפים 15 (2 ו 3) לחוק איסור לשון הרע תשכ"ה-1965 היו מקימים לתובע הגנות ברורות, ואין במה שנכתב או נאמר במכלול כדי להוות לשון הרע או הוצאת דיבה או כל הטרדה כאשר התובע מבקש למנוע תביעה על כל טרחתה הוצאותיה ודיוניה.

20. גם מכוח דיני הנזיקין בעוולת " המטרד ליחיד " או פגיעה בפרטיות או עילה נזיקית אחרת, אין בעמידה על זכות חוקית בדרך משפטית, כדי להוות עוולה אזרחית ועילה לתביעה. הנתבעת בתביעת הספאם לא עמדה ברף הראיות הנדרש, כדי עמידה ברף לביסוס עילת תביעתה, בנסיבות משלוח ההודעות, ונראה יותר שהתביעה שכנגד לא באה אלא כתגובה בתחושה קשה אישית של הנתבעת כנגד התובע, דווקא בשל חששה של הנתבעת מנזק תדמיתי אל מול קבל אוהבי כתיבתה הספרותית.

21. נכון הוא כי התובע פועל בתחום " הספאם ", התובע מגדיר עצמו ויש להניח כי יש הרואים בו " לוחם ספאם " ויש שלא, שניהם, אינם יכולים למנוע מיצוי זכות על פי דין, ובית המשפט העליון רואה בתביעות בתחום זה, כלי למיגור תופעה לשמה נועד החוק. גם הנתבעת הסופרת פועלת לתכלית חברתית חשובה כסופרת וגם התובע פועל במסגרת החוק ותמריציו למגר הודעות ללא הסכמה למיילים ולניידים סלולאריים של הפרט. אין מדובר בעניין ישראלי אלא בתופעה בינלאומית ולא נאריך בחשיבות צמצומה.

22. גם הסופרים המבקשים להתרכז בעבודתם הערכית, אינם צריכים לקבל הודעות שיווק למייל או לנייד הסלולארי ללא הסכמתם. במקום להודיע מיידית על הסרת התובע, להסירו בפועל, ולהתנצל במכובד באצילות נפשה של הנתבעת והתובעת שכנגד על התקלה, הסופרת נפגעה מדרישתו החוקית, המציירת אותה כמי שהפרה חוק, ובחרה לתבוע את התובע את האיש.

23. לאור האמור, באין ראיות ועילה מבוססת לתביעה שכנגד, התביעה שכנגד נדחית.

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 19-10-27605 רז המאושר ואח' נ' קורינה ואח'

הפיצוי :

24. ככלל אין חובה לנפגע להסיר עצמו אך הדבר יכול להוות שיקול בגובה הפיצוי הודעת הסירוב אמורה להינתן בכתב או בדרך שבה שוגר דבר הפרסומת, לפי בחירת הנמען – רת"ק 16-06-13905 שגב נ' כרטיסי אשראי לישראל בע"מ, רת"ק (מחוזי ב"ש) 16-01-49131 יורי קושרובסקי נ' כרטיסי אשראי לישראל בע"מ, ע"א 16-1868 רז נ' האפרתי, רע"א 14-2904-2014 גלסברג נ' קלאב רימון בע"מ.

25. סעיף 30א(1): שוגר דבר פרסומת ביודעין בניגוד להוראות סעיף זה, רשאי בית המשפט לפסוק בשל הפרה זו פיצויים שאינם תלויים בנזק (בסעיף זה – פיצויים לדוגמה), בסכום שלא יעלה על 1,000 שקלים חדשים בשל כל דבר פרסומת שקיבל הנמען בניגוד להוראות סעיף זה; די להראות כי הייתה מצד המזמין הסכמה שבשתיקה להתנהלותה הפסולה חברת פרסום או גורם המפרסם והשולח בפועל, זאת, מטעמים של מדיניות משפטית המצדיקים הטלת אחריות על מזמיני השיווק היודעים ושותקים (רע"א 2059/16 א.א. קליניקות כרמל בע"מ נ' מור כהן) ככל שהמודעות של השולחת לדרישת ההסרה גדולה כגון במקרה זה לאחר השיח הטלפוני, כך חזקה שמדובר בחוסר מעש שכן בכל זאת נשלחו שני המשלוחים הנוספים בפרקי זמן שונים לאחר שיח ישיר בינאישי ברור בתכליתו. במקרה זה הספרות אינה מעל המשפט.

26. בבואו לקבוע את גובה הפיצויים לדוגמה, יתחשב בית המשפט, בין השאר, בשיקולים המפורטים להלן, ולא יתחשב בגובה הנזק שנגרם לנמען כתוצאה מביצוע ההפרה:

27. (א) אכיפת החוק והרתעה מפני הפרתו;

28. (ב) עידוד הנמען למימוש זכויותיו;

29. (ג) היקף ההפרה;

30. מטרת הפיצוי אינה להשיב את מצבו של התובע לקדמותו (שהרי אין להתחשב בשיעור הנזק שנגרם לו), כי אם לאכוף את החוק, להרתיע את הנתבעים ולתמרץ הגשת תביעות יעילות" (רע"א 2014/14 גלסברג נ' קלאב רמון בע"מ).

31. כן אמור בית המשפט להתחשב בסוג הפרסום או השיווק האם חמור האם מסחרי, היקפו, נסיבותיו, ובעניין זה נסיבות מקרה זה קלות יותר במכלול השיקולים, בשל סוג הפרסום, היקפו, נסיבותיו, ומנגד המשך המשלוח של שתי ההודעות לאחר טלפון הידיעה והמייילים בהקשר זה.

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 19-10-27605 רז המאושר ואח' נ' קורינה ואח'

32. גם התובע שנטל על עצמו לתבוע תביעות " ספאם " בידו לשקול האם הנתבעת בגילה ומשלח ידה ובמעגל המשלוחים הקרוב לליבה- קוראיה למעט התובע , הייתה צריכה להיות מושא תביעה זו מבין אחרות או שניתן היה לוותר גם בצדקתה המעשית העקרונית של התביעה כלפיה.

33. נכון הוא שנקודת המוצא היא שתביעה בגין הפרה בודדת תזכה את התובע במלוא הסכום 1,000 ₪ כדי שתושג התכלית ההרתעתית. ככל שמספר ההפרות עולה כך גדלה התקרה שבית המשפט רשאי לפסוק, אולם עליו להיעצר בסכום המשקף הרתעה יעילה בנסיבות העניין ולא לפסוק מעבר לכך. הנתבעת הורתעה דיו. אף חשה " מאוימת " . לא הפיצה משלוחיה ללא רחם שיווקית. מנגד לא פעלה כראוי לאחר שהותרתה ותמליל השיח והשמעתו בדיון גם אם לא עבר את המסננת המשפטית המושלמת בדיני הראיות עדיין יש בשיח כדי להבהיר כי הנתבעת הבינה את בקשותיו ודרישתו של התובע ובכל זאת לא עשתה הדרוש ונשלחו אליו שני משלוחים נוספים – כבוד האדם מחייב הדדיות . לפיכך , הפיצוי בגין שתי ההודעות האחרונות יינתן אך מנגד יצומצם . רע"א 7064-17 ארז נ' מנקס אונליין טריידינג ואח'.

34. בית המשפט עשה כל שביכולתו לקיים הדיון בנסיבות הבריאותיות וגילה של הנתבעת והתובעת שכנגד לבקשתה , וביקש לסיים המחלוקת לאחר תכתובת לא מבוטלת . ניהול התביעה הקטנה ביקש לחסוך טרחה זמן וסיכונים בריאותיים . בית המשפט ביקש לסיים את המחלוקת במכלול ההתכתבות בין הצדדים בתיק .

35. באיזון הנדרש , לנוכח תכלית ההרתעה שהיא במידה פחותה כלפי הנתבעת, גיל הסופרת קורינה 85 וערכיותה החברתית והמעגל המסוים עמו היא בקשר רציף כסופרת אל קוראיה , היקף ההודעות אלו השתיים בלבד לחיוב , ומנגד משלוחן בכל זאת גם לאחר שיח טלפוני מבהיר, מבקש, מפציר ודורש בצדק , ראיתי לנכון להעמיד את סכום הפיצוי ברף הנמוך בסך כולל של : 800 ₪ (400 ₪ לכל הודעה) .

לאור האמור לעיל הריני מורה כדלקמן :

- הנתבעת קורינה הסופרת תשלם לתובע סכום של 800 ₪ בגין שני המשלוחים , שנשלחו לאחר דרישת ההסרה .

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 19-10-27605 רז המאושר ואח' נ' קורינה ואח'

- נוסף לאמור, ובהתייחס לאמור תשלם גם הוצאות משפט בסך של : 500 ₪ לטובת התובע בגין קבלת תביעתו גם אם חלקית וכן בגין דחיית התביעה שכנגד ביחס סביר לסכום שנפסק .

- ערב השנה החדשה ורצף החגים , מצבה הבריאותי של הנתבעת ונוכח תקופת הקורונה וניגזרותיה , הסכום הכולל ישולם בתוך 60 יום מקבלת פסק הדין , שאם לא כן יישא הפרשי הצמדה וריבית מהיום ועד התשלום בפועל .

36. אין במתן פסק הדין שניתן באיזון בדין , כדי לפגוע בזכותו של התובע לוותר על הפיצוי שנפסק בהודעתו בכתב לתיק או לסופרת קורינה, בהתחשב בגילה של הנתבעת 85 , מצבה הבריאותי ובהוצאות החגים המתקרבים. רשות ולא חובה.

37. מעבר לאמור , לא מצאתי כדי פסיקת הסכומים מעבר לסכום שפסקתי במכלול השיקולים כלל הטענות והראיות בנסיבות תיק זה .

38. בעלי הדין זכאים להגיש בקשת רשות לערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 15 ימים מקבלת פסק הדין .

39. פסק הדין ישלח לצדדים על ידי המזכירות בדואר רשום .

ניתן היום, כ"ג אלול תשפ"א, 31 אוגוסט 2021, בהעדר הצדדים.

אריה דורני-דורון, רשם בכיר

